

Ishaja vsak četrtak ob 10. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 8 krone, za pol leta K 1'50. Za Nemčijo je cena lista 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopisi sprejema Narodna Tiskarna, Gorici, ulica Petra D. St. 1.

Naročnino in naznanila s pro jema upravništvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Splošna in enaka volivna pravica za deželne zборе.

Vse naše javno življenje se mora preobrniti, predrugačiti. To je potrebno! V tem teku naprej iti ne more, ker krivice, ki se gode kmečkemu in delavskemu ljudstvu sedaj, se dajo odpraviti le, ako izrujemo tudi korenine sedanjega načina vladanja. Za državni zbor je to že izruvano. A še važnejše so gospodarske zadeve kmečkega in delavskega stanu, ki se rešujejo v deželnih zborih. Zato je tudi tu potrebno potrebna nujna rešitev. Pa ta ne more biti druga, kakor lista, ki je bila za državni zbor, namreč splošna in enaka volivna pravica.

Naša stranka je že šla med ljudstvo s to zahtevo in jo bo še vedno odločneje dvigala. Zadnji petek se je posvetil naš državni zbor o tej zadevi. Govoril je tudi član „Slovenskega kluba“ dr. Krek. Dr. Krek je poznan kot najogljiviši zagovornik ljudskih pravic. Ko je najprvo okrcal hinavsko politiko Hribarjevo v slovenskem jeziku, je potem nemško nadaljeval:

Oglasil sem se za besedo, da v svojem in svojih tovarišev imenu zagovarjam splošno in enako volivno pravico tudi za deželne zборе. Glasoval nisem za nujnost predloga glede na galske volive. Bila je vsa razprava le potrata drugega časa. Volilni boji so in morajo biti, čim višja je omika naroda in trdnjša organizacija ljudstva. Glasno in jasno naglašam, da smo povsod ravno ob času zadnjih volivnih bojev v dveh mesecih glede na organizacijo in politično zavest več storili nego prej v dvajsetih letih. (Burno odobravanje.) Sedaj preprosto pastir na planini in reven kočar v hribih vzame od nedeljah v roke svoj tednik ter z zanimanjem zasleduje delo v zbornici. Zaveda se s pčnosom politične ravnopravnosti, svojih dolžnosti, pa tudi svojih pravic. On upa in pričakuje od novega ljudskega parlamenta

uspešnega dela za splošni blagor. Isto pa pričakuje tudi od deželnih zborov, koder se vedno nimajo svojih zastopnikov najširši ljudski sloji. Ti sloji čutijo, da so prezirani, da nimajo primerne kontrole v deželnih zborih, koder je vedno preje mogoča korupcija, ako so med sabo le privilegovani stanovi. (Živahno pritrdjevanje.)

Boje se socijalnih demokratov! Ta strah je smešen, neopravičen. Demokratizirajte državo in vse javno življenje, potem gotovo doživite, da najhujši socijalni demokratje postanejo radikalna reformna stranka. (Klici: Tako je!) Demokratična državna uprava ne pospešuje socialne demokracije. Poglejte v Anglijo! Če kje, je gotovo v Angliji razvita demokracija. Tam imajo v istini parlamentarno vlado in demokratično upravo, pa ne poznajo socialne demokracije kakor v ostalih evropskih državah. Tudi v Nemčiji se je že jako prelevila socialna demokracija, dasi velja ondi splošna in enaka volivna pravica za državni in razne deželne zборе, osobito v južnih deželah. In če hočete, da se reši narodno vprašanje v Avstriji ali vsaj ublažijo narodni prepri, potem omejite te prepire na ožje kroge, na deželne zборе. Tem pa je treba razširiti delokrog, v prvi vrsti pa dasti splošno in enako volivno pravico. (Živahno ploskanje.)

Vedno čujemo zabavljanje proti birokraciji! Gospodje, kje pa ima birokracija večjo moč, kakor ravno v posameznih deželah? Tukaj pri osrednji vladi so višji gospodje uradniki jako prijazni, vljudni, več ali manj tudi nepristranski. Pa poglejte kako je doma! Tam si vsak najnižji birokrat prisvaja večjo oblast in kaže večjo odurnost, nego višji gospodje v ministertvih. (Živahno pritrdjevanje). Le če demokratizujemo deželne zборе po splošni in enaki volivni pravici moremo zaježiti premoč birokracije,

Ali bi bil še mogoč tak lovski zakon, kakor ga imamo, ko bi v deželnih zborih odločevalo ljudstvo, ne pa le privilegovani stanovi? Ali bi bilo mogoče, da se bogati gospodje kratkočasijo na

lovih, na razsežnih planinah in logih, dočim mora rediti kmet vedno manj živine ter zapuščati svoj dom? (Klici: Tako je!) Prometna sredstva služijo še vedno v prvi vrsti visoki gospodi, dočim na kmetih mnogokje niti edina pot iz vasi v vas ni javna!

Isto je s šolami. Nižje ljudstvo je mnogokje brez potrebnih šol. Dobé se birokrat in samodržci, ki malemu kmetu, obrtniku in delavcu sploh odrekajo pravico do višje izobrazbe. (Klici: Iстина je!)

In če za ljudsko zdravje in dobrodelne namene višji stanovi mnogo žrtvujejo iz krščanske ljubezni do bližnjega je to lepo in hvalevredno. Pred takim aristokratom se tudi odkrijem v znak spoštovanja. Toda mi zahtevamo javne dobrodelne naprave za ljudstvo ne kot miloščino, ampak kot socialno dolžnost države, dežele in občine. Ako pa n. pr. v kakem večjem mestu samo hišni posestniki volijo poslance, potem ni čudno, da se ta malo ali nič ne briga za druge sloje, najmanj pa za delavce. (Pritrdjevanje.)

Da je potrebna splošna in enaka volivna pravica za deželne zборе, dokazujejo tudi razni okvirni državni zakoni. Tu se določijo splošna načela, a doma v deželnih zborih naj ljudski zastopniki v okviru državnih zakonov urede in rešijo vprašanja po krajevnih razmerih in potrebah. Za zglede imenujem obrtna in mirovna razsodišča, kmečke zadruge itd. Vse leži v povojih, neizvršeno, ker nimamo pravih ljudskih deželnih zborov, ki imajo smisel za ljudske potrebe. (Živahno pritrdjevanje.) To so razlogi, da zahtevamo splošno in enako volivno pravico tudi za deželne zборе in da glasujemo za nujnost predloga. Končam pa z besedami znanega pisatelja: Docim počiva in dremlje ustava, živé in napredujejo narodi. (Veliko odobravanje.)

S svojim govorom je vzbudil dr. Krek velik efekt. Čestitali so mu celo socialni demokratje in tudi člani „Jugoslovenskega kluba“ so mu prišli čestitat, med tem ko se je Hribar prihuljeno od-

stranil. — „Slovenski klubi“ je veliko pridobil na ugledu.

Zshteva je prišla na dan. Takoj prvokrat še ni zmogala, a ne bomo nehali poprej, da tudi za deželne zборе dosežemo ljudstvu pravice.

„Po njih delih jih bode spoznali“.

Danes stoji socialna demokracija zlasti v naši Avstriji razkrinkana in gola. Rdeči plašč, v katerega se je do zdaj zavijala, je razcapan in preluknjan tako, da se lahko brez naočnikov opazi pod njim vsa židovsko-liberalno nesnago. Tudi oni, ki so do sedaj imeli socialno demokracijo za pošteno zagovornico ljudstva, so spoznali, da socialna demokracija ni nič drugega, kakor slepilo in past, nastavljena od svobodomiselnih oderuhov za nerazsodne ljudi. Kar ima socialna demokracija na sebi dobrega, je ravno toliko, kolikor mora že vsaka past imeti. Tudi miškam se mora nastaviti v past košček slanice, ker drugače bi se nobena ne ujela.

Ljudstvo izpregleduje in sodi socialne demokrate po njih delih in ne več samo po njih bobnečih frazah. Ljudstvo je opazilo, da socialno demokratični agitatorji ne hodijo oznanjvat svojega nauka med najbolj zapuščene in nevarne ljudi, kakor n. pr. hodijo katoliški misijonarji med divje narode, ampak ti agitatorji silijo samo med ono delavstvo po mestih in vaseh, ki služi vsak teden gotov denar. Ni jim pa zadosti, ako jih delavstvo samo posluša, ampak jim mora tudi verovati in zato, ker jim veruje še plačevati 30 — 50 vin. na teden. Kjer pa se tem agitatorjem posreči dobiti večino delavstva na svojo stran, potem ostalo manjšino koj bojkotirajo. To se pravi, delajo na to, da delavci manjšine ne dobe nikjer dela, kjer so socialni demokratje v večini. Kaj bi se godilo delavcem manjšine, ako bi demokrati imeli povsod ve-

LISTE.

Ali sem... ali nisem?

Poljska humoreska. (Konec.)

Nemogoče! Brez dvoma se je zmotil. Vendar se hoče prepričati z lastnimi očmi. Hitro zleze ob zidu navzgor in zija na cesto: res tam stoji njegova žena. Čisto podobna je Marjanki... morebiti je res ona?

„Poskusiti hočem“, si misli Jakob Žagar in zakliče čisto tiho:

„Dober dan Marjanka! Ali je Jakob doma?”

„Doma, brat Francišek, toda... saj ni da bi pravila! Strašno se je zopet upijani. Vse lonce in sklode je pobil po hiši, in zdaj leži pijan in napol urtev. Oh, kako je to hudo, brat Francišek! Srečni ste, da se vam tako dobro godi v samostanu“, vzdihuje žena s pritajenim nasmehom.

„Brat Francišek“ po teh besedah hitro zgine z zidu. Kakor okamenel obstoji na tleh.

„Kaj je vendar?“ premišljuje žalostno, „ali sem?... ali nisem?..“

Gotovo bi bil ob tem premišljevanju zblaznel, ako bi ne prišel oče gvardijan k njemu in bi mu ne zaklical: „Brat Francišek, kaj se je zgodilo?... Ali se je že naveličal dela?”

Molče je prijel naš prijatelj lopato in je nadaljeval ukazano delo.

Bližal se je že šesti teden njegovega bivanja v samostanu, čas, ko ima poteči njegova preizkušnja.

Neko jutro je zapovedal oče gvardijan, naj odkažejo bratu Francišku tako delo, ki bo zahtevalo neprestan napor in trud, tako da si ubožec ne bo mogel niti odpočiti. Rečeno — storjeno. Ubogi Jakob Žagar je vestno izpolnil svojo dolžnost. Ali proti večeru je postal silno utrujen in si je želel počitka bolj kakor kdaj poprej, pa ga mu niso dovolili. Se celo po noči je moral ostati pri delu in le malo časa mu je ostalo za spanje. Isto se je zgodilo drugi in tretji dan. Ubogi Jakob vsled utrujenosti ni mogel več stati pokonci. Ko je oče gvardijan to videl, mu je ukazal, naj se spravi nekoliko prej k počitku.

„Brat Francišek“ je hitel v svojo celico. Nekaj trenutkov je že spal globoko, nevzdravno spanje. Kmalu so se odprle duri in stari brat je vstopil. V naročju je imel Jakobovo staro obleko, ki mu jo je na povelje gvardijanovo zopet oblekel in sicer tako premeteno, da se naš prijatelj ni čisto nič vzdramil. Prišlo je zopet nekaj krepkih mož, ki so ubožca skrbno prenesli v njegovo hišico in ga položili na staro postelj.

Drugo jutro se naš Jakob Žagar vzbudi, pomane oči, gleda na levo, gleda na desno... kaj se je zgodilo?... Ali ni zopet v svoji lastni hišici?... Kaj ni to Marjanka, ki prižiga ogenj v peči? Začudeno se dvigne s postelje in z izbuljenimi očmi opazuje vsako kretinjo svoje žene. Nato gleda svojo staro, znano obleko, gleda strop, stene, okna... čudno!

„Ali sem?... ali nisem?..“

Nekoliko časa molči, potem vpraša svojo ženo:

„Marjanka, ali sem dolgo spal?”

„O ti grdoba pijana! Vse lonce si mi pobil in še vprašuješ?“ odvrne žena z jeznim glasom.

„Veš, Marjanka,“ mrmra ubogi Jakob, „potemtakem sem bil gotovo v peklu!...“ Z žuljavo roko potegne čez gladko obrti obraz. „Glej še brke so mi tam posmodili. O, mnogo sem trpel in težko sem delal noč in dan. Bog me je hotel s tem kaznovati prav zares. Le to se mi zdi čudovito, da sem videl ondi same menihe...“

Žena Marjanka, ki je bila o mozevi osodi dobro podučena se je urno sukala okrog peči, da zakrije smeh, ki jo je mučil. Nato mu je dajala celo kopico nasvetov in opominov.

Ali naš prijatelj ni potreboval nobenega opmina več. Popolnoma predrugačil se je. Še isti dan je hitel v cerkev, spovedal se je skesano vseh grehov in je obljubil, da nikdar več ne pokusi kapljice žganja.

Do konca življenja je ostal zvest svoji obljubi. Premetenost očeta gvardijana je pomagala Jakobova „zejna bolezen“ je bila popolnoma ozdravljena, in žena Marjanka ni mogla nikoli prehaliti modrosti častitega očeta gvardijana.

čino? One delavce, ki bi vstrajali v svojem prepričanju, bi pustili tudi lakote umreti, ali pa bi morali proti svoji vesti trobiti v njih socialistični rog. To je svobodomiselnost ali ne!? In ti rdečkarji so še tako nesramni, da ob vsaki priliki ropotajo proti smrtnim obsodbam hudo delcev. Kaj je bolj nečloveško, ali obsoditi hudo delca k nagli smrti, kakor to dela državna oblast, ali pa obsoditi poštenega delavca k počasni smrti za lakoto, kakor to dela socialna demokracija z bojkotom?

Ljudstvo je tudi opazilo, da demokratični agitatorji vedno preštevajo cerkveno premoženje in kažejo poslušavcem katoliško cerkev kot največjo kapitalistino, ne povedo pa, koliko dobrodelnih zavodov cerkev vzdržuje. O Rotšildu in od drugih židovskih in nežidovskih milijonarjih nikdar ne črhnejo, čeravno znaša premoženje teh bogatašev neverno več, kakor pa cerkveno in zraven tudi ni obrnjeno v nikake dobrodelne človekoljubne namene, ampak ravno nasprotno.

Ljudstvo je tudi zvedelo da je premoženje in imetje, katero je francoska liberalno-socialna demokratična vlada ugrabila cerkvam, prišlo v last za sramotno nizko ceno židovskim in nežidovskim kapitalistom, delavci in drugi reveži so dobili pa fige!

Ljudstvo se tudi čudi in po pravici, da demokratični agitatorji in časopise niso še nikdar zaropotali proti kupčiji s človeškim mesom t. j. s prodajanjem in zavajanjem deklet v židovske in nežidovske sramotne hiše in celo v turške hareme! Mej tem ko katoliška cerkev vstanavlja razne družbe v varstvo takih nesrečnih deklet in se njeno časopisje z vso ogorčenostjo poteguje za te uboge reve, se demokrati vanjo z vso silo zaganjajo, ter s tem kažejo, da so v družbi z liberalci dobri in zvesti varuhi nescamnih hiš in turških haremov!

Pravijo, da hočejo ljudstvo osvoboditi, sami pa uklepajo in pomagajo ljudi uklepati ter v sažnost prodajati. Ob enem pa nesramno napadajo cerkev, ki je suženstvo odpravila in ga še odpravlja. Zadnje državnozbornske volitve pa so še posebno odprle oči vsem. Židovsko vodstvo avstrijske socialne demokracije je poskrbelo, da je izvoljenih deset poslancev židov v novi državni zbor. Delavcem socialnim demokratom moramo častitati, da so si izvolili takšno krivonosno zastopstvo. Še bolj pa jim častitamo zato, da so se pri ožjih volitvah združili povsod z liberalci, kateri so z vsemi močmi nasprotovali volivni presnovi in so prave pijavke ljudstva. S tem so se demokratje pokazali da so vse prej nego delavska stranka.

Za danes končamo z začetkom, z Nabrežinci namreč. Nabrežina je največja socialno demokratična trdnjava na Goriškem. Je pa tudi za nas napolnejši uzor demokratične gnjilobe. Kaj imajo od tega, da so demokrati? Nič, in res manj kot nič! Po toliko letih, odkar so se pordečili, niso dosegli drugega v splošnem, kakor to, da so v dunajski centrali, kakor molzna krava v hlevu in da so pri ožjih volitvah morali voliti kandidata svojih delodajalcev, kateri so bili proti njim tik pred in po volitvah tako ošabni, da se niso hoteli spustiti z njimi niti v pogajanja radi spomenice, čeravno so jih pri volitvah krvavo potrebovali!

Kam so prišli! Tako sramotnega pečata kakor so ga dobili nabrežinski socialni demokratje, ga niso dobili nobeni drugi! Nizko so padli!

Državni zbor.

Državni zbor zboruje jako pridno. V seji dne 27. junija je krščanski sociallec dr. Gessmann stavil nujen predlog glede izboljšanja deželnih financ. Predlog se glasi:

1. „Vladi se nujno naroča, da začetkom bodočega zasedanja predloži načrt zakona, s katerim bi se trajno in popolnoma izboljšale deželne finance. 2. Vlada pa naj preje svoj načrt pošlje deželnim odborom, da izrazijo svoje stališče.“

Pri vprašanju o deželnih financah se je sprožilo tudi vprašanje o volivni reformi za deželne zборе.

V petek 28. junija so se volili odseki. Doslej je izvoljenih 5 odsekov. Izmed slovenskih poslancev so v odseke izvoljeni dr. Šusteršič (načelnik legitimacijskega odseka), dr. Benkovič (legitimacijski odsek), dr. Rybač (legitimacijski odsek). V imunitetni odsek je

izvoljen dr. Hočevar; v odsek za izpremembo poslovnika dr. Šusteršič; v odsek za državne podpore Rožkar in Štrekelj; v proračunski odsek dr. Korošec, dr. Žitnik, dr. Ploj. — Ker „Soča“ vpije, da Fon in dr. Gregorčič nista v nobenem odseku, konstatiramo le, da tudi Hribar ni v nobenem odseku, da pa bo večina odsekov še voljenih.

Krščanski socialci so vložili v drž. zbor celo vrsto važnih predlogov. Tako n. pr. glede skupnosti armade, znižanja vojaške službene dobe na dve leti, dalje predlog, da se omeji naseljevanje kmečkega ljudstva v mestih, predlog glede določitve nadaljšega delavnega časa, glede novega pokojninskega predpisa za tobačne delavce in več predlogov o krošnjarnjenju, zavarovanju za bolezen itd. Vložili so tudi predlog, da naj se rudniki podržavijo. Dosedanjim lastnikom naj se da primerna odškodnina. — Od tega bi imela država veliko dobička.

V torkovi seji je naznanil predsednik dr. Weisskirchner, da je cesar sprejel udanostno izjavo zbornice ter ma naročil naj zbornici sporeči zahvalo. Nato se je vršila debata o discipliniranju uradnikov. Čehi so razvili vprašanje, da se naj tudi nenemški govor stenografirajo. Vprašanje je važno in silno težavno.

V sredo so hrvatski poslanci vložili interpelacijo, ali hoče vlada pri pogajanjih z Ogrsko priznati Hrvatsko kot samostojni del ter ji prisrčeti tozadevni upliv. Nato se je vršila burna razprava o galiških volitvah.

Naši poslanci so vprašali vlado, kaj misli storiti z izseljenci, ki so se izselili, ne da bi zadostili vojaški dolžnosti. Interpelacija povdarja, da oni, ki so šli v Ameriko, so šli radi tega, da si odpomorejo, ne pa da uidejo vojaški službi. Zato kazni ne bi bila na mestu.

V petek je zbornica razpravljala o splošni in enaki volivni pravici za deželne zборе. Govoril je takrat tudi dr. Krek, čegar govor prinašamo. V terek je govoril Hribar proti in premeval stare fraze. Za sedaj je zbornica odklonila predlog za splošno volivno pravico za deželne zборе.

Politični pregled.

Novi odseki.

Načelnstvo krščansko-socialne stranke je sklenilo pri prihodnji seji načelnikov predlagati volitev sledečih odsekov: petičijski odsek (26 članov), carinski, nalogobni, obrtni, gospodarski, poljedelski odsek (vsak 52 članov) železniški, zdravstveni (26), davčni, pristojbinski (52), tiskovni, pravosodni, vinogradniški in brambeni odsek (26 članov).

Konec zasedanja državnega zbora.

Vlada namerava poletno zasedanje državnega zbora zaključiti 25. julija. Če pa tačas še ne bo rešen proračunski provizorij, se bo zasedanje podaljšalo.

Zveza katoliških čeških kmetov

je imela svoj občni zbor, na katerem se je razpravljalo o sedanjem političnem položaju med češkimi kmeti. Pritoževali so se nad strankarstvom uradništva, o gonji socialnih demokratov itd. Deželni poslanec V. Myslivec je govoril o prijaznosti med vlado in socialnimi demokrati, ki so postali čisto vladni, da bi jih vlada podpirala proti katoliškim strankam. Katoliška stranka je ponudila skupno delovanje agrarcem, ki na to niti odgovorili niso pred volitvami. Poslanec Myslivec je govoril tudi o češkem klubu v državnem zboru ter izjavil, da je največja nevarnost za češko skupnost radikalizem agrarcem s Hajnom in Masarykom. Katoliška stranka se že pripravlja za deželnozbornske volitve.

Darovi.

Za „Slovensko študijsko“: P. n. gg. Mihael Kodermac 1 K, Karol Cigon, vikar 3 K.

Bog stotero poplačaj!

Za „Alojzijevo“ je zložila č. duhovščina ločniške dekanije, veseleč se odlikovanja svojega dekana veleč. gosp. Janeza Filipič, 90 K.

Bog plati!

Novice.

Čenjenim naročnikom! Prosimo pošiljati naročnino na naslov: „Uprava

„Primorskega Lista“, Semeniška ulica 16“ in ne v tiskarno.

Uprava „Primorskega Lista“.

Slovensko moško učiteljske v Gorico! V sredo je bila pri namestništvu deputacija političnega društva „Sloga“, ki je namestniku izjavila, da je toli iz narodnih, kolikor iz gospodarskih in drugih ozirov potrebno, da se slovensko moško učiteljske premesti iz Kopra v Gorico. Princ Hohenlohe je izjavil, da je on že od svoje strani vse storil, da se to izvrši, ker je to zahteva pravičnosti. Povedal je, da so bili pri njem že različni gospodje od italijanske strani, med njimi goriški župan Marani, a jim je povedal isto. Zatrnil je deputaciji, da se premestitev gotovo izvrši. Zadeva je sedaj še v ministerstvu in jo je on že opetovano pospeševal. — Kakor razvidno iz besedi gospoda cesarskega namestnika, se vlada zaveda svoje dolžnosti. Stvar naših poslancev bo, da se premestitev čim preje izvede.

Pravila „Društva slovenskih katehetov“ je vlada potrdila. Sprejeti so vsi dodatki, ki jih je nasvetoval prevzvišeni knezo-nadškof Francišek Sedej in pa dostavki, ki so bili sprejeti na pripravljavnem shodu goriških katehetov. V kratkem bo ustanovni shod. Toliko na znanje goriškim katehetom.

Proslava godu slovanskih apostolov sv. Cirila in Metodija. — „Slovensko kat. delavsko društvo“ je obhajalo v nedeljo god sv. Cirila in Metodija s sv. mašo v cerkvi sv. Ignacija. Mej sv. mašo sta pela združeno pevska zbora moškega in ženskega delavskega društva. Občinstva je bila polna cerkev. Sv. mašo je daroval prečastiti monsig. Wolf. Po sv. maši je bil blagoslov z Najsvetejšim.

Veselica „Šolskega Doma“ je v soboto in nedeljo popoldne uspela nad vse krasno. Petje, deklamacije, igra, teledadni nastop dečkov vse je bilo izvršeno lepo točno in neprisljeno. Ves nastop učencav in učenk kaže, da se učiteljstvo „Šolskega Doma“ resno trudi pri vzgoji naše slovenske dece in veselica je tudi dokazala, da ta trud ni zaman, ampak da ima jako lepe uspehe. Učiteljskemu osebju na lepih uspehih častitamo.

Via Carducci. — Dr. Gregorčič, Fon in tovariši so vložili nasledajo interpelacijo: V Gorici je mestni zastop ulico „Via Signori“ imenoval „Via Giuseppe Carducci“. Ta italijanski pesnik je bil nasprotnik avstrijske monarhije, habsburške dinastije in katoličanov. Avstrijsko čuteče in verno ljudstvo je protestiralo proti sklepu mestnega zbora, toda namestništvo ni zazveljavilo sklepa. Poslanci vprašajo: Ali hoče minister vkreniti, da se razveljavi označeni sklep ter odstranijo napis?

Najbolje informirani list na slovanskem jugu je brez vsakega dvoma tržaška „Elinost“. Iz vseh krajev ima najoriginalnejše, najnovejše vesti, celo take, ki se še niso zgodile. Med vestmi iz Goriške je zadnjiš poročala, čes da Gabršček toži g. dr. Pavlico radi žaljenja časti v „Primorskem Listu“. Povzročil je Gabršček hišno preiskavo v uradništvu, a se ni moglo ničesar najti. Zaslisane so bile tudi priče, a niso vedele povedati nič posebnega; le to so dognali, da dr. Pavlica že več let ni urednik „P. L.“, ampak nekdo drugi, ki se skrbno skriva. Kot revanž pa sedaj tudi dr. Pavlica toži Gabrščeka. Tako nekako slove „novica“ v „Elinosti“.

Pogojena je, le to hibo ima, da je ravno narobe resnična. Dr. Pavlica je že pred dolgim časom vložil tožbo proti „Soči“ in nje lastniku Gabrščeku. Da bi se Gabršček izmazal, je on naperil tožbo proti dr. Pavlici kot namišljenemu uradništvu „P. L.“, a to več mesecev pozneje. Seveda za najbolje informirani list je pač vseeno, par mesecev preje ali pozneje. Iznova častitamo!

Še en vzgled, kako dobro zna informirati „Elinost“ svoje bralce. O ustanovnem shodu „Kmečke zveze“ za goriško okolico ve „Elinost“. seveda pol tedna pozneje, poročati sledeče:

„Kmečka zveza“. Pristaši Slovine stranke so dobivali povabilo na shod, ki ga je sklical „organizirski“ odbor, ki hoče vstanoviti „Kmečko zvezo“ za goriški sodni okraj, za minolo nedeljo ob 9. uri v dvorano hotel „Central“, kateri sploh več ne eksistira. Vabila so bila tiskana in ne glaseča se na ime. Ne povabila je bil pritisnjen

pečat farne cerkve v Šempasu. Ako je kdo tudi imel povabilo, a brez omenjenega pečata, se mu vstop ni dovolil. Shoda se je udeležilo kakih 120 oseb, od katerih polovica gotovo niso kmetje. Navzoč je bil tudi dr. Gregorčič. Program, ki so ga razlagali, ima pa v malo premenjeni stilizaciji vse točke slovenske kmečke stranke, izvemši one, v kateri se zahteva odprava lova ter daje pravico vsakemu, da sme na svojem posestvu svobodno loviti. Ta točka pa ni prav nič v prilog kmečkim občinam, katere dobivajo za njem lova prav lepe denarje. Ako je posamičnim posestnikom divjačina napravila škodo, imajo ti pravico zahtevati od lovskega najemnika povrnitev, katera se tudi izplača v vsakem slučaju. Sploh pa v goriški okolici divjačina na poljskih pridelkih ne more napraviti nobene škode, ker brezštevilo lovcev pokončuje vsak rep. Za časa lovske sezone se prav često dogaja, da večje število lovcev v svojem revirju niti ne vidijo zajca“.

Navajamo to „klobaso“ nalašč dobesedno, da naši čitatelji vidijo, koliko umevanja za kmečke koristi ima list, ki služi Frankovcem za nekako glasilo. Drugič pa priobčujemo to iz vzroka, da se bodo kmetje, ki so se udeležili onega zborovanja enkrat prav pošteno nasmejali. Povest o pečatu farne cerkve Šempaske je naravnost ginljiva. Glede programa pa bodi „Elinosti“ povedano, da je bil sestavljen že davno prej, predno so se gospodje, ki bi radi nosili zvonec med takozvanimi „agrarci“ zavedali, kaj prav za prav da so. Jezo „agrarcem“ nad „kmečkimi zvezami“ dobro umevamo. Pa bomo poskrbeli, da bo ta jezica še hujša. In slednjic ne moremo si kaj, da bi „Elinosti“ zopet najiskrenejše ne čestitali k takim „informacijam“.

Za domače žganje. — Znano je koliko sitnosti in stroškov imajo prestajati kmečki posestniki, ki svoje lastne sadne pridelke pokuhajo v žganje. Koliko kazni roma v nenasiata globine državnih blagajnic! Kmetje se že dolgo potegujejo za to, da bodi kuhanje žganja iz lastnih pridelkov prosto. Finančni minister Korytovski sklicuje te dni posvet strokovnjakov, da se posvetujejo v tem oziru. Naši kmetje naj bodo brez skrbi; njihova reč je v dobrih rokah naših poslancev. Slvar je že sprožena in brez dvojbe bodo naši poslanci vse storili da se sredno izpeljejo do konca. Že zdaj imajo Dalmacija in Tirolsko znatne polajsšave; do 112 l. sme posamni gospodar izkupati davka prosto, pri nas samo do 56 l. Zakon je tudi tako zastarel in nejasen, da je že iz tega ozira potreben temeljite izpremembe. Že zdaj pa po pravici zahtevamo, da se naša finančna direkcija svoje pravice (al i F. m. r. dné 21. jul. 1899 dr. z. 130; V. Bl. št. 149) poslužuje dobrohotno v korist našim kmetovalcem, in da finančna direkcija strogo in ostro zabiči svojim, uslužbencem, da bodo razumno in pošteno delali z našim ljudstvom. Tega doslej nismo opazili. Na vsak način se bomo v javnosti s to stvarjo odlej bolj pečali, nego doslej.

Velik uspeh so pričakovali „agrarci“ od shoda v Tomaju, ki so ga sklicali na dan sv. Petra in Pavla. Prišel je praznik dveh velikih apostolov, a apostolov iz Gorice ni bilo v Tomaj, seveda tudi shoda ni bilo. Blamaža velika! „Elinost“ je modro pogruntala, da shoda ni bilo, ker ni bil pravočasno naznanjen oblasti. Ker nimajo boljsega, je tudi ta izgovor dober, in sreča, kdor mu verjame. Na Krasu pa šepetajo nekaj o bojazni in strahu „agrarcem“, pa menda ne bo res, kaj ne gospodje „agrarci“ okrog „Elinosti“?

Slovesno vmeščenje. — V pond. ob 11. uri je bil slovesno vmeščen kot kanonik prvostolne cerkve preč. monsignor Janez Lukežič, do zdaj dekan v Komnu. Čestitamo in kličemo: Na mnoge leta!

Mašniško posvečevanje. — Prevzvišeni knezo-nadškof je posvetil v nedeljo 14 bogoslovcev v subdiakone in sicer za goriško okolico gg. Josip Bressan, iz Ločnika, Ivana Bertuso iz Kormina, Honorija Fasiolo iz Campolongo, Antona Grbec iz Kobdilja, Josipa Godnič Komna in Andreja Klobučar iz Tolmina; za tržaško škofijo pa gg. Luko Halat, Josipa Kraljič, Alojzija Kraševac, Ivana Manega, Marcela Murlo, Rudolfa Saversni, Josipa Volk in Ignacija Marinič. Vsi gospodje prejmejo prihodnji petek diakonat. Prihodnja nedeljo pa prejmejo presbite-

rat navedeni bogoslovci goriške nadškofije.

Odlikovanje. — Minister za pokon in bogocastje je blagovolil vodji c. kr. slovenske gimnazijske pripravjalnice v Gorici g. Francišku Orešec podeliti zaslužno doklado in je ob enem pooblastil visoki c. kr. dež. šol. svet za Goriško, imenovanemu vodji za njegovo jako marljivo in uspešno službovanje v njegovem imenu izreči zahvalo in priznanje. Gospodu vodji k temu njegovemu odlikovanju iskreno čestitamo ter mu z mnogoštevilnimi njegovimi hvaležnimi bivšimi učenci želimo, da bi še dolgo užival to odlikovanje in deloval v blagor naše mladine!

Zrelostni izpiti so začeli na t. k. gimnaziji v sredo dne 3. t. m. Sledenci Slovenci so napravili izpit: David Doktorič iz Metlike (Kranjsko), z odliko, Vencelj Belč iz Višnjevika, Vekoslav Fornazarič iz Bilj, Jožef Hrovatin iz Gorice, Oskar Kaus iz Bovca; Kodrič Ivan, Brje; Kraševc C, Gorica; Lavrenčič H., Šempeter, Pavšič Fr., Gorica; Peric F., Selo; Podgornik A., Rakušček Alfonz, Kobarid; Rustja Andrej, Skrilje, Rutar Anton, Drežnica; Sedej Ciril Cerkno; Trebše Miroslav, Hrvat: Tomincih Pij, Klit. — Izmed Italijanov: Jožef Avian z odliko, Pj. Fornasin z odliko, Anton Aragni, Higin Beltram, Jožef Bregant, Hektor Carlet, Aldo Falconer, Nikolaj Fiorentin, Aldo Frataich, Guido Gius, Jožef Grasovin in en Nemeč: Valter pl. Fabris. Prinzig Konrad odliko, Petranich.

Slov. odličnjaki na t. k. c. kr. gimnaziji so ti-le: I. razred. Kaudus Fran iz Kamna, Lapanje Rajmund iz Bilj, Planjšček Leop. iz Pevme, Sekula Iv. iz Kranjskega, Bratuž Jos. iz Gorice, Čebokli Andr. iz Kreda, Dominko Leop. iz Gorice. II. razred. Čejan Alojzij iz Gor. Vrtojbe, Gruden Fran iz Nabrežine, Jenko Albert iz Gorice, Kodermac Alojzij iz Hrušbolje, Matelič Anton iz Livka, Povšič Jos. iz Grgarja, Zorn Ant. iz Prvačine, Ferjančič Marij iz Gorice, Košiša Fr. iz Gorice, Nanut Jos. iz St. Andreža, Pavlin Al. iz Ravnice. III. razred. Doljak Ivan iz Samatorce, Novak Karol iz Gorice, Terčič Fran iz Biljana, Velikonja Leonard iz Dola. IV. razred. Ivančič Adolf iz Kobarida V. razred. Fon Josip iz Srpenice. VI. razred. Budal Andrej iz St. Andreža, Mavri Anton iz Trsta Vrtovec Al. iz Vel. Žabelj. VII. razred. Korže Norb. iz Štajerskega, Mozetič Ivan iz Mirna. VIII. razred. Belč Venc. iz Višnjevika, Perič Filip iz Sela.

Na c. k. slovenski gimnazijski pripravjalnici v Gorici se je 29. junija sklenilo šolsko leto. Učencev je bilo 45, vsi so katoličani. Odliko jih ima 9, prvi red 31, nezadostni 5. Odličnjaki so: 1. Batagelj Anton iz Štarij, 2. Batič Jakob iz Oseka, 3. Bratina Il. iz Bovca, 4. Bratina Vinko iz Otlice, 5. Komel Ludovik iz Trsta. 6. Lozar Franc iz Vrtočina, prvak, 7. Mahnič Ivan iz Trsta, 8. Makuc Jožef iz Solkana, 9. Vrtovec Venceslav iz Velikih Žabelj.

Šolsko leto 1907/8 se začne v sredo 18. septembra, vpisovanje bo v ponedeljek 16. septembra od 8—11. ure. Učenci pridejo z očetom ali namestnikom in prinesejo s seboj 1) krstni list, ki priča, da učenec nima manj kot 9, pa tudi ne več kot 13 let. 2) šolsko izpričevalo, katero kaže, da je učenec leta 1907. odlično ali vsaj dobro dovršil III. ali kateri višji razred ljudske šole. 3) zdravnikovo izpričevalo a) o stavljenih kozah, b) o popolnem zdravju, posebno o diji; 4) rodovnico (Nationale). 5) ubožni list od leta 1907, če bi starišem zelo težko ali nemogoče bilo, plačati učnino, katere je 10 kron za vsako polletje. L. ubogi in vredni učenci se je oprostijo celo ali na pol. Iz pomanjkanja prostora se more vsprejeti samo 45 učencev. Prednost imajo tisti razumni in marljivi slovenski dečki lepega obnašanja, ki doma na deželi nimajo nobene priložnosti, naučiti se nemščine in pripraviti se za gimnazijo ali realko. Odlični in dobri učenci c. kr. slovenske gimnazijske pripravjalnice v Gorici, se brez vsprejemne izkušnje vsprejemajo na c. kr. gimnaziji in na realki.

Novo mašo bo imel pri franciškanih na Kostanjevici v torek dne 16. t. m. na praznik Karmelske Matere božje ob 9. uri preč. g. Anton Gerbec. Proizvajala se bo Gruberjeva maša pod vodstvom p. Aleksandra. Častivci Marije Karmelske in

ljubitelji cerkvenih slovesnosti se vabijo k obilni udeležbi.

Pogreb. — Pokopali so v torek v Gorici duhovnika msgr. dr. Josipa Totha, vodja semenišča v Nitri na Ogrskem. Zdravil se je tu v „Rudolfinum“.

Znani operni pevec g. Julij Betetto, ki se sedaj mudi na počitnicah v Oseku je te dni prejel od intendantice ljubljanske opere lepo ponudbo za prihodnjo sezono. G. Betetto pa je sicer zanj ugodno in častno ponudbo odklonil z razlogom, da gre na dunajski konservatorij, da si pridobi najvišjo izomiko za opernega pevca.

Veterinarski svet pri poljedelskemu ministerstvu. — S tem, da se je ugodilo zahtevi kmetovalcev, da se podredi oddelek za žvinozdravniške zadeve poljedelskemu ministerstvu — doslej je bil v ministerstvu za notranje zadeve — je poljedelski minister tudi odločil, da sestavi državni veterinarski svet, ki bo v vseh žvinozdravstvenih zadevah imel služiti mu kot svet pri njegovih veterinarskih zadevah. V veterinarski veliki svet pozval je minister po predlogih c. kmetijskih družb zastopnike vseh dežel. Dne 28. junija se je ta svet sestavil pod predsedstvom poljedelskega ministra. V izvršni odbor, ki je stalen svet, so zastopniki po skupinah izvolili sedem odbornikov; iz skupine južnih dežel (Kranjsko, Goriško, Tržaško-Istra in Dalmacija) je izvoljen poslanec Povše. Tako izvoljena sedmorica stalnega odbora izvolila si je za predsednika poslanca Povšeta, za podpredsednika gališkega poslanca dr. viteza Kozlovskega, za glavnega pročevalca viteza Hohenblum. Temu stalnemu odboru bo poljedelski minister vse zadeve, tičeče se žvinozdravstvenih neredb, dajal v posvet. Pozdravljati je to ustanovitev, ker bodo zamogli kmetovalci ministru izražati svoje želje in zahteve. Složno delo veterinarstva s kmetijstvom bo obrodilo gotovo lep sad.

Ponarejeni denar. — Po mestu krožijo ponarejene petaje (srebrni petkronski denar). Ponarejene so jako dobro, le nekoliko temnejše so ko navadne. Pazite dobro!

Z drugega nadstropja je padel v nedeljo popoldne neki deček v ulici proti Stračičam. Plezal je po odru neke na novo se gradeče hiše, pri tem je omahnil in padel. Pri tem se je vjel z rokama za neki tram, a roke so kmalu omagale in deček je padel na spodaj ležeči gruč ter se hudo poškodoval. Prihitiel je blizu se nahajajoči vojaški zdravnik, ki ga je za silo obvezal. nakar so ga odpeljali v bolnišnico.

Vojaško gibanje. — V Kormini je nastanjena ena stotinja 27. pešpolka. Minule dni se je mudilo tam 60 narednikov raznih vojaških branž, ki so pregledovali stanovanja, hleve, trgovine, konje itd. za slučaj potrebe.

Samomor. — Mizar Mihael Kordič v Trstu je bil že 6 mesecev brez dela. Poleg tega je bil nesrečneže zadnje čase otmeln duh. V sredo predpoludne je nesrečni mož skočil s okna svojega stanovanja v vrt, nahajajoč se za hišo. Bil je takoj mrtev.

Puškarska zadruga. — Svetovno znana tovarna Petra Werniga v Barovljah se je posredovanjem „Ljubljanske kreditne banke“ preuredila v zadrugo z omejenim poročtvom. Delničarji, med katerimi je tudi dosedanji lastnik g. Wernig, so Slovenci. Zadruga poveča tovarno.

Vinska letina na Goriškem utegne biti letos, sodeč po sedanjem zarodu, tako bogata, kakor je ni bilo od leta 1875. Trte imajo toliko zaroda, da bo ljudem primanjkovalo posode, ako vse dozori in ne pride kaka vremenska nezgoda.

Zlati po 100 K pridejo v promet v kratkem, kakor je naznanil finančni minister.

Avstrijske pomorske vaje. — Letošnje vaje avstrijske mornarice bo vodil sam Montecuccoli, ki bo tudi nadzoroval pomorske postaje v Trstu in po vsi dalmatinski obali.

Stavko mizarjev imajo v Ljubljani in v Lincu.

Kongres avstrijskih frama-zonov se vrši letos v Pragi.

Bleški grad kupujeta, kakor čujemo, neki Prus in neki Belgijec.

Defraudant Keckemety — prost. — Nič ne bo kaznovan divši ogrski davčni uradnik Keckemety, ki je

pred šestimi leti poneveril 500.000 kron in pobegnil, ne da bi ga zasledili. Zdaj je stvar zastarela in Keckemety se povrne lahko nazaj na Ogrsko, ne da bi se mu moglo kaj zgoditi.

Listnica upravnistva. — Matevž Munih, Hamburg. Prejeli smo poslano naročnino. Hvala!

Iz goriške okolice.

g Lokve, 8. julija 1907. — (Novo društvo.) — Živimo v času napredka in raznih mod; napredek in nova moda je tudi, da že šolarji kadé tobak kakor Turki. Šolarček dobi vinar, pa hajdi v štacuno po šport! Kaj ne, lep napredek — varčevanja! Kako proti temu postavitvi mejnik? Pri nas — na Lokvah — so se zbrali nekateri teh mladih, pa so rekli: Tobak, obračaj ga kakor hočeš, je škodljiv za grlo, prsi, želodec in zlasti — za žep. Zato proč z njim! Vsak naj takoj zdrobi svoje pipco, špic in kar je takega tobačnega orodja, pa naj pristopi k novemu društvu, ki se imenuje „društvo brez tobačnega dima“... In zavzele so fajfce ob trdo kamenje ter se razletele na drobne dele, katerih noben pa ni več podoben fajfci... Tako je ustanovljeno novo društvo, katero utegne našim mladeničem več koristiti, kakor marsikako drugo — ako ne pro p a d e. Zato pa možje in fantje, podpirajte to novo društvo s tem, da zdrobite svojo fajfce in špice ter porabite tobačne mehurje za — domačo šparkaso! En podporni ud.

g Iz Brd. — Boj za obstanek postaja vedno hujši. Ni čudo, druginja od dneva do dneva narašča, potrebe in ž njimi stroški so vedno večji. Posamezniki, kakor tudi celi stanovi se bore in poginjajo za tem, da bi si svoje gmotno stanje zboljšali in utrdili. V to svrhu se shajajo, posvetujejo, združujejo v društva, kajli v združitvi, v slogi je moč. Tako postopanje opazujemo pri delavcih, pri uradnikih, pri učiteljih itd. V najnovejšem času so se njim pridružili kmetje, ter začeli resno misliti na medsebojno organizacijo. Prav tako, le pogumno naprej! Vskado je pač sam sebi najbližji in Slovenec pravi: pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal! Kmečke zveze, ki so se zadnji čas po naši deželici ustanovile in se še ustanove, bodo kmetovalcem izvestno mnogo koristile. Potrebno je le, da se jih kmetovalci trdno oklenejo in da se organizacija popolnoma izvede. Tu bodo imeli kmetje priliko ali sami ali po svojih zaupnikih izražati svoje želje in zahteve, tirjati pojasnili, zahtevati svojih pravic. Kmetovalci s o toraj na poti k svoji organizaciji. Toda pri nas, v Brdih, imamo še neko drugo vrsto kmetov, ki ostanejo vkljub novi organizaciji še neorganizovani in toraj brez pomoči, to so gosposki kmetje ali koloni. V goriški deželi so koloni največ v Furlaniji in po Brdih. Da se furlanskim kolonom ne godi dobro, dokazuje že med njimi razširjena bolezen pelagra, a dosti boljše se ne godi i našim gosposkim kmetom. Da se med temi še ni pojavila, zahvaliti se imajo najbrž okoliščini, da so bolj trdni, žive v boljšem zraku, uživajo drugačno hrano (in ne surove polente in na pol pečene kruba) in si znajo s postranskimi zaslužki (prodajanje in prekupševanje s sadjem) lajšati svoje revno stanje. Pri vsem tem pa so i naši koloni pravi trpini, sužnji svojih gospodarjev. Bivati morajo v raztrganih bajtah, robotati svojim gospodarjem, od pridelkov odrajati 2/3, in še več (gospodarju), dajati še druge doklade in priklade v obliki kokoši in piščet itd. itd. in vrhu tega prenašati še večkrat nečloveško ravnanje (svojih gospodarjev).

Da kolon pri takih razmerah ne more priti do boljšega stanja pri vsej pridnosti in varčnosti, umevno je samo ob sebi. Mesto da bi jim gospodarji v teh hudih časih kaj na dohodkih popustili, tirjajo od njih še vedno več in novih davkov, stiskajo jih vedno bolj. Tako zatirano ljudstvo mora s časom izgubiti ljubezen do domačije, ljubezen do jezika, ljubezen do človeštva. Slabi nasledki se kažejo že sedaj. Koloni popuščajo zemljo in se preseljujejo v mesto, v obrtne kraje in drugam. Ločnik je povečjem narastel z doseljenimi Brici, ki se preživljajo z delom v podgorski papirnici. V mestu je že tako preobilo delavcev, a vedno novi naraščaj z dežele, kam priveda to? *)

*) Predlog kršč. socialcev proti izseljevanju kmetov v mesta.

Na deželi pa vedno bolj tožijo o pomanjkanju delavskih mod. izseljevanje z dežele v mesto ima toraj slabe nasledke toliko za prvo kakor za drugo in zato bi bilo potrebno to omejiti, kar bi se doseglo edino le s tem, da se tudi našim kolonom prihati na pomoč. V ta namen pa je pred vsem potrebno, da se koloni sami oglase in sicer javno in skupno, le tako smejo upati, da se jih bo slišalo, kjer je potreba. V ta namen bi morali imeti vsi gosposki kmetje skupen shod, kjer bi povedali in razložili svoje reve in težave in izrazili svoje želje in zahteve. Dobro bi bilo, da bi isto storili tudi furlanski koloni in da bi se potem skupno delovalo v izboljšanje gmotnega stanja gosposkih kmetov. Da se to vresniči, naj koloni najprej med seboj agitirajo in se vzpodbujajo, da bodo vsi edini in slozni. Prijatelj jim ne bo manjkalo; ki jim pobjeje na roko in vlada sama je dolžna v svojem interesu se zavzeti tudi za te trpine, ki so ji bili vedno najzvestejši podložniki.

g V Oseku se je vršila dne 7. julija napovedana veselica. Zanimanje med ljudstvom je bilo večje nego smo pričakovali. Že pred napovedano uro je bil veselični prostor popolnoma napolnjen. Došlo je nad 400 poslušalcev. Razn domaćinov smo videli mnogo Črničanov in Sempascev pa, druge vasi Vipavske doline so poslale svoje zastopnike.

Vspored se je vršil na splošno zadovoljnost. Domač mešani povski zbor je pod vodstvom mladega Al. Vovka prvič javno nastopil. Izvajal je dve točki. Dopadla je posebno Aljaževa: „Ne zveni mi“, ki se je morala na splošno zahtevo ponoviti. Pevovodja, domač mladenič in svmonk je z vstrajnostjo in svojo nadarjenostjo dosegel že lepe vspehe ter zaslužil res priznanje. Nagovor je govoril tukajšnji abiturijent g. Venceslav Belč. Ta gospod ima sploh največje zasluge za prireditve veselice, ne le da je vodil vse priprave, ampak je tudi skoraj v vseh točkah vsporeda nastopil. Kazal je spretnost v vseh svojih nastopih, kakor izločan igralec. Med drugimi se je posebno odlikoval osmošolec g. A. Filipič. Njegov nastop, njegova mimika, njegovo prednahanje je vzbudilo obilen smeh in šumečo pohvalo. Posebno pa je njegov „Venec Ravnških narodnih pesmi“ tako ugajal, da ljudstvo ni nehalo z burnim priznanjem, dokler ni del istega ponovil. On je kot rojen za ljudske predstave! Tudi vsi drugi dijaki, ki so nastopili posebno v igri, so svojo nalogo častno rešili. Krona vsega proizvajanja pa je bil nastop opernega pevca g. Julija Betetto iz Ljubljane. Za njegovo ime na programu je bil magnet, ki je privabil na veselico mnogo tnhik, ki bi sicer ne došli. Je pa tudi res nekaj posebnega v mali vasici videti in poslušati priznanega opernega pevca. Že pri nastopu je bil burno pozdravljen. Vse je strme občudovalo njegovo izvajanje „Mornarja“. Na krepko priznanje in pohvalo je navrgel hrvatsko skladbo „Sam“. Arijza iz opere „Prodana nevesta“ je zopet očarala vse navzoče. Naše pero ni zmoglo in vajeno takih produkcij dostojno opisati in pohvaliti. Očbor je g. opernega pevca odlikoval s krasnim šopkom, katerega mu je mlada deklica podala pri drugem nastopu na odru. Pohvala in ploskanje ni hotelo prenehati, dokler ni zopet stopil na oder ter navrgel znano zdravico od Parma „Sezidal sem si vinski hram“. Odlikovalo ga je občinstvo, pa tudi mi mu na tem mestu izrekamo iskreno zahvalo in priznanje za njegov prijazen nastop na našem zanj premajnem odru. Zahvalo izrekamo tudi gg. dijakom, ki so proizvajali večji del sporeda. Konečno omenimo še, da je č. g. Vinko Vodopivec z znano spretnostjo na glasoviru spremljal pevske točke, za kar se mu tudi iskreno zahvaljujemo. Vsa veselica nam je nudila mnogo duševnega vžitka in želimo, da bi odbor „Bralnega društva“ večkrat mislil na enake veselice, ki služijo ljudstvu v čast in omiko.

g Cestni odbor za goriško okolico popravlja most na skladovni cesti čez Vipavo med Prvačino in Dornbergom. Radi tega bo javnemu prometu od 15. t. m. za nekaj časa zaprt.

g Iz Dornberga. — Dva izgledna dornberška Brica. Prvi Bric je Brčkov Pepo, ki je bil na praznik sv. Petra tako žejen, da je, ker ni imel okroglega v žepu, prodal nebesa za tri krone. Se tisti dan je vse zapil, tako da zdaj nima ne kron ne nebes. Taka je vera nekaterih liberalcev. Drugi Bric je Špelin Pepo, rihaberški učitelj, predsednik liberalnega in plesalnega društva „Naprej“ itd. Ta je

tožil dornberške moče in fante, da so ga pri nekem plesu v pozni čezpolnočni uri nabili. Gnal je 2. t. m. v Gorico k obravnavi osem Dornberžanov. Dokazati ni mogel nič, kakor, da se je še čez polnoč po plesišču potikal ter tako mladini dajal „lep zgleđ“. Obtoženci so bili oproščeni, Bric pa obsojen v stroške. Pred sodno hišo je naluč. Križman Brica veselo pričakoval, da gresta poročat v „Sočo“, koliko so ti p. . . . klerikalci dobili. Pa glej, smoj! Križman izbuli oči in zgine. Bizjakovi kanoni na „čukli“, ki pokajo, kedur je kak klerikalec obsojen, mirneje, liberalci kolnejo, znane „zrjavle devičice“ se pa kisle držijo. Nauk Dornberžanom: Varujte se liberalcev, da ne trpite gmotne in duševne škode.

Iz tolminskega okraja.

! Idrija pri Baci. — Z našim učiteljem smo vsi jako nezadovoljni. Že v „Gorici“ ga je neki dopisnik pred tedni označil. Naj bo še meni dovoljeno v „Primorskem Listu“ v imenu vseh soobčanov izraziti nad njim nezadovoljnost. Učitelj, ki ne varuje sam svojega ugleda, naj ne zahteva od ljudi, da bi ga spoštovali. Posebno zadnje čase prodaja po gostilnah svoje liberalne neslanosti. Tako je pred kratkim v gostilni pri Krajniku zabavljaj nad „Narodno Tiskarno“ ter blebel, da ima edino le liberalna stranka pomen. Prav ima! Zanj je prostora le pri liberalcih, ker pri nas takih mož ne potrebujemo.

Enakega duha s svojim soprogom je njegova žena. To je silno ošabno in domišljavo bibe. Kadar se s kako vaško žensko skrega, pa ji zabrusi v obraz: „Mi smo gospodje, se ne bomo dali za norca imeti tem surovim kmetom.“ Ta „gospa“ pa tudi poučuje v šoli ročna dela in sicer eno uro na teden. Zgodilo se je, da je vsled okoliščin ni bilo v šoli 6—7 tednov. To navajamo radi tega, da okr. šolski svet uvidi, da prvič osebe v takim stanu ne spadajo v šolo, drugič pa povemu šolskemu svetu, da nismo voljni plačevati učiteljske moči, ki vsako toliko časa izostane za 6 tednov od pouka. Naj bi gospodje uvideli, da smo mi kmetje tisti, ki plačujemo šolo in bomo morali plačati tudi oni velik dolg, ki ga je napravilo „gospodarstvo“ tega zastopa.

Sicer pa povemo na koncu, da nismo nasprotni šoli; a tudi učiteljstvo ne sme biti nasprotno nam! Za danes konec!

! Stržišče. — Najnovejši slovenski jezikoslovec, tržaški „Piccolo“ je nedavno prekrstil Črno prst v „Schwarzer Finger“. Ta nad vse klasična prestava gotovo zasluži, da se ji človek malo nasmeje. Zraven tega se po tudi spodobi, da nekoliko posvetimo vsem onim fingrovcem, ki bi radi naše gore potujčili.

In res. Pretekli četrtek, pa predvečer s. Cirila in Metoda je zaplapolal na Črni prsti prvokrat lep in dalekoviden kres ter z gorečim prstom pokazal, da se ne sme po neumnem obračati njenega častitega imena.

Obiskovalce sprejema naša cvetlična mati prijazno. Samo tistih ne mara, ki ji s koreninskimi vred rujejo najlepše cvetice; še manj pa tistih, ki ne spoštujejo tretje božje zapovedi. Bog je višje kakor Črna prst.

Iz bovškega okraja.

b Nova rajfeizenovka. — Ustanovila se je v nedeljo dne 7. t. m. nova rajfeizenska posojilnica za sodni okraj Bovec. V načelstvo so izvoljeni sledeči gg. Ivan Nep. Vidmar, dekan v Bovec, načelnikom. Odbornikom pa: Leopold Jonko, župan Bovec, Fran Huber, posestnik Bovec 275, Kravanja Matija, posestnik Bovec 37, Anton Šuler, posestnik Bovec 410, Mihelič Ivan, posestnik Bovec 171, Šuler Josip, posestnik Čez Soča 35. V nadzorstvo sledeči gg.: Fran Andrejšek, kurat Log, Martin Černuta, župan Log, Mišič Fran, posestnik Dvor 46, Strassutti Anton, trgovec 96, Josip Trebše, cerkovnik v Srpenici. Zanimanje za novo ustanovljeno posojilnico je veliko, kar priča to, da je vže na dan ustanovitve pristopilo 39 članov. Novi posojilnici pa želimo najsrečnejši začetek.

b Na račun okrajnega šolskega zaloga v Tolminu. — Ložani se smejejo čudni prikazni, da dva uda c. kr. okrajnega šolskega sveta s sedežem v Bovec, katerima je poverjena poprava šolskega poslojpa v Logu, preskrbujeta v

to potrebni pesek iz oddaljenega Dvora iz razdalje 13 km in tako ga vozita v morje, kajti v Logu bi se lahko dobilo zadosti enakega peska. A liberalci držijo skupaj, drug drugemu žene vodo v mlin, seveda prednost si dajejo, ki so si bližji v domači občini. Tako tudi v tem slučaju ne privčešijo niti svojemu tovarišu v Logu drobtince od liberalne skleda, ko bi isti tudi rad kaj zaslužil in bi se tako lahko manj potrosilo, ko bi odpadla oddaljena voznja.

b Iz Loga. — Minulo soboto smo imeli tukaj volitve občinskega zastopa, udeležba bila je izvanredna, osobito glede nato, da so se dali prignati na volišče drugače dobri in pošteni, a pomilovanja vredni Strmčani in sicer z nemškimi biči. Nemški biči so švigali po slovenskih tleh od Rabelja do Spod. Lga. Ni lepo od Strmčanov, da so se dali zapeljati in šli reševati odpadnika — liberalca, s katerim vred so zasložen propadli. Upamo, da vsi Strmčani s Predelčani spoznajo, da so se to pot znašli v slabi družbi in da v drugo potegnejo s pravimi možaki v svojo čast in korist. Zato delujmo vsi skupaj složno v prosep in korist cele občine in ne delajmo nikoli zdražb.

Iz kobariškega okraja.

kd Velika nevihta in silen veter je divjal 9. t. m. po Libušnjem. Rival je drevje in koruzo vso polomil. Imamo velikansko škodo.

kd Mušji pik. — Pred kratkim je pičila muha korporala pri bataljonskem štabu v Kobaridu. Vsled pika mu je obrsz tako zatekel, da so ga morali odpeljati v Celovec.

kd Vojaško nadzorovanje. — Pretečeno soboto je došel v Kobarid inšpicirat ondotno brambovsko posabko Fml. pl. Harnstein. V Kobaridu ostane nekaj dni. —

Iz cerkljanskega okraja.

c Liberalna hranilnica v Cerknem bo menda zadnje Rakuščekovo delo. Med znanimi liberalnimi zaupniki seveda ni marjalo Sorčana iz Labinj in pa planinskega Mabažneta. Pri rojstvu nove hranilnice bo za botra Škodnik, krstil jo bo pa otaleski Marušovec — oba krčmarja. Načelnik hranilnice in pa njen pravni zastopnik bo pa najbrže g. jurist Vencelj Tušar. Prav tako, bo mož vsaj prišel do kruha! V odboru bodo sedeli gotovo Gene, Lovrin, Makuc in Firbar. Bolj težko jim pojde pa z nadzorstvom, ker bi moral biti v njem tudi kak duhovnik, da bi imela posojilnica kredit pri ogromni večini ljudstva. Radovedni smo, kje ga iztaknejo.

Šolski izlet na bleško jezero. — Rakušček in tovariši so priredili izlet na jezero Katehetom niso pa o tem pri kerferenci nič omenili; tudi jih niso vabili, šli so kar sami. Ker se je gglasilo premalo otrok, so plačali za nekatero iz lastnega žepa. — Eden veljavniših mož v Cerknem je dejal: „Ko bi šli tudi kateheti, bi pustil otroka tudi če bi me stalo petak, tako pa ga ne pustim niti zastonj!“ — Ali je ravnalo učiteljstvo morda po nasvetu okr. šolskega nadzornika? Ali ne spada tudi katehet k učiteljskemu zboru?

c Vrhunec izprijenosti. — Oni teden je imel naš g. sodnik zanimivo obravnavo. Na zatožni klopi je sedel član tukajšnje liberalne Čitalnice. Sodnik se je zgrušal nad predmetom zatožbe. Izjavil je, da ni še slišal, da bi se kaj takega še kdaj zgodilo na deželi. Govoril in poučeval je naravnost imenitno. Čitalničar je namreč gotov predmet za gotove francoske svrhe nabil na podboje tuje hiše. — Apelujemo na g. sodnika, da tudi dejansko pokaže stud nad tako nravno izkvarjenosti. Ali je mogoče g. sodniku še nadalje sedeti v Čitalnici skupaj s tako izkvarjeno mladino?!

c Kat. slov. izobraž. društvo v Novakih je priredilo v nedeljo dobro obiskan shod. Dekan dr. Knava je imel krasen govor z nenavadnim zanimanjem, in vsem je segel globoko v srce.

c Kurat Abram je povdarjal, da se mora ljudstvo, ako se hoče gospodarsko utrditi in napredovati, obračati večjo pozornost živinoreji. Govornik je pozval zlasti posestnike na planini Črnem vrhu naj se zedinijo in skupno vstvarijo veliko planino za pašo. Živahno pritrjevanje posestnikov Črnega vrha. Pri-

poročal je nadalje govornik ljudstvu, naj pridno zasaja goličave in nerodovine prostore ter naj z vso vnemo skrbi za gozde, ki je najzanimivejše kmetovo premoženje. Po shodu je naznanil vdeležencem, da so pravila „Kmetске zveze“ za Cerkljansko potrjena in jih pozval, naj se vpišejo vanjo v polnem številu.

Iz komenskega okraja.

km Komen. — V ponedeljek, 8. t. m., zapustil nas je veleč. g. monsignor Iv. Lukežič ter se nastanil v Gorici kot kanonik prvostolne cerkve. Vsakemu treznemu faranu je težko pri sreč, ko pomisli, da ni več g. dekana Lukežiča v občini. Vendar ne preostaje drugega, nego veseliti se nad tem, da so višji predstojniki vpoštevali monsignorjeve zmožnosti in zasluge ter ga odlikovali z zasluženim imenovanjem! Čest, komur čast!

Pregovor pravi: Župnik se pozna po cerkvi, gospodar po strehi. Oboje je do pičice uresničeno nad veleč. monsignorjem Lukežič, kdor hoče vedeti, kak župnik je bil monsignor Lukežič, naj si ogleda komensko župno cerkev in njene podružnice; kdor pa želi vedet kak gospodar je, naj si ogleda cerkveno premoženje, ki se nahaja v vzglednem redu. Predno je dosegel monsig Lukežič to, stalo ga je mnogo skrbi in truda ter je moral slišati marsikatero trpko besedo, vendar z natančnostjo in točnostjo, ki sta njemu lastni, dosegel je svoj namen. Da Lukežičeva natančnost in točnost mora imponovati vsakemu razsodnemu človeku.

Dekanijska duhovščina — in posebno oni gg. ki so kaplanovali pod monsignorjem, so imeli v njem zanesljivega svetlojavca in učitelja v vsakem oziru, osobito v uradnih zadevah, kjer je monsig. pravi mojster. Srčno rad je pojašnjeval vsako naprošeno zadevo in dal elehernemu potrebnih navodil. Res dek. duhovščina bode najbolj pogrešala dekana Lukežiča, vendar je ponosna na to da je ravno on imenovan kanonikom.

Vrlenu in blagomu g. monsignoru želimo, da mu ljubi Bog utrdi v solnčni Gorici zdravje ter ga ohrani čvrstelega in čilega na mnoga leta!

km Iz Brestovice. — Kramarjev Drejc je našel pri nas dobrega zaveznika „kramarčiča Miho“. Ta dela na vse kriplje, da bi kar najbolj razširil Drejcovo robo „Primorca“. Dobil je vže 23 naročnikov, a naročnino je založil sam sedaj, ko je prodal svilodi (galeto).

Ubogi revež! Čemu se toliko trudi. Bolje bi bilo, da bi to skrb obračal na svojo kramo in propadajoče posestnice, ki bi rad odstopil tudi „klerikalcu“ za 300 K.

Ta večni kandidat za županski stolec se hoče nad zavednimi Brestovci maščevati s tem, da širi „Primorsko kugo“ med nami.

No, upam, da bo našemu „kramarčiču“ kmalu odzvonilo. Vsi dobromisleči Brestovci so ga popustili. Z svojimi trdoprisluženimi krajcarji mu ne bodo polnili nikdar polne liberalne mavhe. Sedaj se snuje društvena prodajalnica.

Svoji k svojim! Pa še nekaj. To človeče priporoča našim ljudem „Primorca“ kot nek najpoštenjši list, ki širi oliko in izobrazbo. A kakšno oliko širi „Primorec“, pokazal je nek pristaš liberalne klike v Selih tako, da je razbil tamošnji cerkvi na dveh oknih 8 šip.

S tako hrano pita „Primorec“ svoje pristaše!

km V Nabrežini je končan štrajk. Socijalni demokrati so pogoreli. Bomo videli, kedaj se spametujejo ljudje!

km V Komnu bo v nedeljo dne 14. t. m. inštaliran novi preč. g. dekan Valentinčič.

Dal Bog novemu g. dekanu moči in enerzije, da bi posvetil svojo delo krščanski ideji!

Iz Iržiškega okraja.

tr Iz Devina. — (Praznik sv. Cirila in Metoda.) — Društvo „Ladija“ je napravilo na predvečer sv. Cirila in Metoda pred društvenim lokalom z brlečimi lučicami napis z začetnimi črkami naših blagovestnikov. Delo je bilo lepo. Mnogo smeha je vzbudilo mnenje Italijanov, ki so mislili, da je to v proslavo stoletnice rojstva Garibaldijevega.

Drugi dan je bila sv. maša, pri kateri je pel v naglici improvizovani mešani zbor skoro v prazni cerkvi. Med svetim opravilom so pokali topiči.

Še se nismo utopili v italijanskem morju!

tr Nasledki zime. — Letošnja huda zima je pri nas naredila obilo škodo. Zlasti je zmrznilo južno drevje kot oleandri, oljke, smokve, naranče itd. Kar ni uničil neznosni mraz, to je naredila huda vročina in njena spremeljalka suša. Vodnjaki so skoro vsi suhi, vodo vozijo iz St. Ivana, ki jo moramo vkupovati za drag denar.

Draginja je pri nas strašna. Vse žali človeka prav do kosti. To ni v korist Devinu!

Nekaj hladilnega dežja nam je Bog poslal med gromom in bliskom v sredo na vže zgodaj. Vihar in toča ki sta spremljala dež, nista naredila posebne škode.

tr Društvo „Ladija“ priredi v nedeljo 14. t. m. tombolo s plesom. Dobiček je namenjen v korist otroškemu vrtcu. Proti tej prireditvi nastopa mavhinjska godba v Sesljanu kot konkurent, ker ni bila ona vabljena, da bi ovirala.

Kako smo še majhni in nezreli!

tr Tužci prihajajo dan na dan. Radi bi se vstavili nekaj časa pri nas; ali neznosna draginja in skromna postrežba jih odganja od Devina. Zlasti jim ne diši tista južna malomarnost in nesnažnost!

tr V občinskem starešinstvu se nekaj kuha. Kaj se bo skuhalo ne vemo še! Toda dobrega ne kaže!

tr Knežja rodbina je odšla na Češko v hladne šume. Avtomobili ne motijo več tihega, nočnega mira. Nastalo je nekako idilično življenje.

tr V Sesljanu je otvorjen nov „Park-Hôtel“, veličastno poslopje. Gostov prihaja vedno več, zlasti Nemcev, ki iščejo ob naši Adriji zdravja.

— Socialna demokratična vera.

— Pod tem naslovom objavlja nemški soc. demokratični poslanec Fischer v listu „Nova družba“ članek, v katerem pravi:

„Veliki masi manjka nekaj, kar bi mogli zadostiti njenemu duševnemu življenju, razveseliti srce in duh ter ga dvigniti nad vsakdajnost življenja. Politični in gospodarski boj tega ne more doseči. Milijoni naših sodrugov nimajo več vere, Ča gre še kdo izmed njih tupatam v cerkev, na znotraj je že popolnoma odtujen cerkvi. Strogoverni katolician redko kedaj pride k nam. Socijalni demokrat in bogotajec je pri ljudstvu le en pojem. . . . Toda če ne bomo upoštevali verske potrebe množico naših sodrugov, bomo doživeli presenečenje. Ne zadostuje, da ljudstvo duševno vzdramimo in mu izrujemo iz srca otroku vero. Ča podiramo, moramo tudi zidati. . . . In potem priporoča ta socialni demokrat pot nadomestilo za izgubljeno vero nekako oboževanje znanosti in umetnosti, ki naj obstojni v predavavnih, slikah, petju in tako dalje. Na ta način upajo socialisti nadmestiti vero. Torej kinematograf potem kak judovski profesor (pri nas bi zadostoval že Milost), ki prodaja ljudem svojo modrost in pa kak socialistički pevski zbor, to bi naj zadostovalo in nadomestovalo našo vero. Taka je torej soc. demokratična vera, ker nemarajo naše, take je pa tudi vera naših liberalcev, ki pravijo, da so edino v tej točki edini s socialnimi demokrati. Za pametne ljudi to zadostuje!

— Spanje malih otrok. Mnogo mater ne ve, koliko časa morajo spavati otroci v prih letih življenja. Neki zdravnik piše o tem: Znano je, da zaspe novorojenčki po prvem koproju, ako so dovoljno preskrbljeni in obvarovani zlasti pred prehlajenjem. To spanje se v prvih tednih prekine le tedaj, ako čuti novorojenček mraz, mokroto, lakoto žejo ali kaj enakega. Tedaj se navadno joče. Šele v drugem četrtletju more dete dlje časa bedeti. Ob letu in pozneje bedi otrok lahko brez škode nekoliko ur, čeprav je večji del dneva še zmeraj namenjen spanju. Proti koncu drugega do četrtega leta mora otrok še vedno spati ponoči 12 ur, podnevi poldrugo uro do 2 ur. Pozneje naj spi otrok 9 do 11 ur. Šele ko nastopi pri otrocih spolna dozorelost, je svetovati, naj spe manj časa.

Iz kanalskega okraja.

kl Na shod! — Dne 21. t. m. ob 4 popoldne se vrši v Kanalu v prostorih g. Fr. Utage ustanovni shod „Kmečke zveze“ za kanalski okraj. Kmetje na shod!

kl Cigani so se klatili pretekli teden po občini Ajba. Pri tej priložnosti so okradli gostilničarja Ambija na Srednjem in nekega posestnika na Kabreškem.

kl Veteranska slavnost se je precej dobro obnesla. Vendar smo pričakovali, sodeč po pripravah, obilnejše udeležbe. Na vojaškem vežbališču pri blagoslovni zastavi je bilo komaj dobrih 1000 ljudi. Če bi se bil vršil blagoslov na manjšem prostoru, naprimer na trgu pred cerkvijo, bi bila slavnost bolj impozantna.

kl Vojaško veteransko društvo si je izvolilo za patrona svetega vojaka Martina. Naj deluje torej zanaprej pod zastavo sv. Martina na katoliški podlagi za domovino in cesarja!

kl Finančni komisar Virant je bojkotiral brivca Valentinčiča. Mi pa priporočamo brivnico in tršisko g. Vinkota Valentinčiča v Kanalu tik hotela Utaga.

kl Neki kmetič je rabil nujno eno krono ter prosil na posodo zaporedoma tri gospe iz Kanala. „Vi ste Gregorčiča volili, le pojte“, je bil odgovor. To je pa že več kot zagrizenost. Kmetje, spoznajte Vaše prijatelje! Vi ste šli takrat za vero; tako vam znajo še povračati, kanalski gospodje, ako se ne otesete za časa njihovega gospodstva.

Iz sežanskega okraja.

s Tečaj za krojaške mojstre in pomagače priredi v Sežani v slovenskem jeziku „Oskrbništvo zavoda za pospeševanje obrti v Gorici“. Poduk bo brezplačen in bo trajal od 29. julija do 24. avgusta t. l. Podučeval bo strokovni učitelj oddelka za pospeševanje obrti c. kr. ministerstva za trgovino, Matija K u n o, vsaki dan po 5 ur izvemši soboto, na kateri dan bo podučeval 3 ure. Poduk obsega vsa važna strokovna krojaška dela n. pr. kakor je treba mero jemati, risati vzorce, pri krojevati itd. Število vdeležnikov tečaja ne sme biti manje od 18 in ne večje od 32. Tečaja se lahko vdeležijo krojači iz celega političnega okraja sežanskega; kdor namerava vdeležiti se tečaja naj se pravočasno oglasi pri oskrbništvu zavoda za pospeševanje obrti v Gorici ali na županstvu v Sežani. Pozivlja se tam, kje krojaške mojstre in pomagače naj se obilnoštevilno priglase za obiskovanje imenovanega kurza. Taki poduk

vršil se je drugod z imenitnim vspehom. Krojaški obrtniki se lastnem rokodelstvu vsestransko izbornu izučje, ter jim bo možno po dovršenem tečaju lotiti se najfinjših krojaških del.

s Iz Tomaja. — 13. junija obhajali smo pri nas izvanredno slavnost združeno z veselico radi blagoslovljenja na novo sezidone stavbe „Elizabetišča“ zavoda tukajšnjih č. šolskih sester in domače kapelice v tem zavodu.

Blagopokojni veleč. g. msgr. Urban Golmajer, bivši kanonik dekan tomajski ustanovil je l. 1898 zavod šolskih sestra „Elizabetišče“ v spomin slavne 50-letnice vladanja našega presvetl. cesarja Franca Josipa I. po raznih, zlasti gmotnih ovirah.

Ljudje, prvotno nekako nezaupljivo tej novosti, so spoznali kmalu korist tega zavoda za žensko izobrazbo.

Gojenk oglašalo se je vedno več in videlo se je, da prvotna stavba ne zadošča več pravemu svojemu pomenu.

Treba je bilo toraj misliti na razširjenje istega zlasti še radi tega, ker se bode sčasoma uvedla v zavodu za deželo prepotrebna gospodinjstva šola. — In res so naše marljive šolske sestre začele zaupaje na božjo pomoč in pomoč dobrotnikov prizidovati novo poslopje in prezidovati staro, katero delo je sedaj pod spretim vodstvom zidarskega podjejnika g. Lovra Živca popolnoma dokončano.

V četrtek 13. t. m. toraj bilo je slovesno blagoslovljenje novega poslopja in domače kapelice posvečene presv. Srcu Jezusovemu, ktera se nahaja na skrajni vzhodni strani starega poslopja.

Že na predvečer kazal je zavod praznično lice, okrašen z zelenjem in z zastavami. Ko je pa na predvečer dospel preč. g. kanonik dr. Ivan Mlakar iz Maribora, kot glavni voditelj šolskih sester, vrhovna prednica č. mati iz Maribora v spremstvu več drugih č. prednic iz raznih njihovih zavodov tedaj zažarel je krasni kres, topiči so pokali, raketi švigali in oznanjali, da prihodnji dan bo dan pomembni za razvoj ženske mladeži na Krasu.

V četrtek zjutraj bilo je med pritkavanjem zvonov in pokanjem topičev ob 7. uri blagoslovlje kapelice presv. Srca Jezusovega, katero je opravil domači preč. g. kanonik-dekan Matija Sila. Po blagoslovljenju daroval je prvo sv. msšo zopet čez stoletja na starem Taboru preč. g. msgr. dr. Ivan Mlakar in za njim drugo domači g. kapelan.

Pri obeh sv. mašah pa je zbor gojenk s pomočjo blagorodnih gospodičin Matilde in Marije Sonceve in pod spretim vodstvom g. pevovodja Mirkota

Sonca krasno prepeval slovenske nabožne pesmi.

Popoldne ob 3. uri pa se je začela veselica najprvo z blagoslovljem novega poslopja, katerega je zopet blagoslovil preč. g. kanonik Matija Sila z azistencijo g. župnika Ryšlavy in domačega g. kaplana.

K slavnosti prišlo je ljudstva od blizu in daleč. Govorilo se je pac, da pride k otvoritvi Njeg. Jasnost princ Hohenlohe c. kr. namestnik iz Trsta; toda službeno zadržanega zastopal ga je blagorodni g. c. kr. okrajni sežanski glavar A. Rebek s svojo gospo soprogo v spremstvu blag. g. sodn. svetnika J. Platzerja z družino, c. kr. okraj. šol. nadzornika M. Kanteta s svojo gospo in drugih. Navzoč je bil tudi z gospo soprogo visokorodni deželni vladni svetnik dr. P. Laharnar, kateri biva sedaj med nami Kraševci na počitnicah.

Slavnosti vdeležilo se je tudi 16 duhovnikov iz tržaške, goriške in ljubljanske škofije in dasiravno delavni dan polno priprostelega ljudstva.

Vspored vršil se je točno in krasno. Med posameznimi točkami pel je mešani zbor različne komade prav dobro kar hvala g. pevovodju, g. učitelju-voditelju in zgoraj imenovanima gospicama. V nedeljo se je ponovila veselica z istim vspehom, kakor v četrtek. Tudi ta dan prišlo je polno občinstva domačega in tujega, samo, da je marsikateri po končani veselici odnesel moko kožo domov, ker ni imel dežnika. Nam pa je ta dež prinesel tisočake.

Zares krasne užitke imeli smo v četrtek in v nedeljo, za kar se imamo zahvaliti le našim neumorno delujočim šolskim sestram. Bog jim plačaj in blagoslovi njihov trud in naj jim nakloni še obilo dobrotnikov, da čim preje poplačajo dolg, katerega so si naložile.

Književnost - umetnost.

* Poziv slovenskim skladateljem! „Glasbena Matica“ v Ljubljani je sklenila, novembra meseca ob obletnici smrti Simona Gregorčiča prirediti velik in lep „Gregorčičev večer“. Da se pa ta večer čim lepše proslavi, treba nam novih lepih skladb na besede slavnega našega pesnika in narodnega ljubljence. V to svrhu se obrača „Glasbena Matica“ do vseh slovenskih skladateljev, naj ji vsaj do začetka meseca septembra t. l. določijo, če imajo kaj novih, še neobjavljenih skladb na Gregorčičeve besede, v prvi vrsti mešanih zborov, pa tudi možkih ali pa samospjevov in dvospjevov, vokalnih ali s spremljevanjem klavirja.

„Glasbena Matica“ je pripravljena, vredne skladbe primerno nagrajiti.

Odbor „Glasbene Maticе“.

* Ad cellas Marianas je naslov noveli, ki jo je priobčila pisateljica Emerica Holzinger pl. Weidich, nekdanja predsednica društva „Skalnica“ v nemškem jeziku. Cena knjižici je 85 vinarjev. Priporočamo.

* Zvezdoslovec P. Braun umrl. — 3. m. m. je v Radegundi izdihnil sloviti zvezdoslovec, jezuit dr. Karol Braun, učencec slavnega zvezdoslovca Secchija. Rojen je bil 1831 v Neustadtu na Henskem, ter deloval precej časa kot profesor fizike v Požanu. OI leta 1878 do 1884 je vodil škofijsko zvezdarno v Kaloši potem pa se je preselil v Marienschein. Izumel je več astronomskih in meteoroloških orodij, kot posrebreno kovinsko zrcalo, nefoskop, trigonomet, elipsograf itd. V znanost je uvedel novo metodo za neposredno fotografiranje solčnih peg in določitev srednje zemeljske plasti. Izmed njegovih del slovi najbolj „Kosmogenija“ in poročilo o njegovem delovanju v Kaloši. Leta 1885 je rešil ameriško nalogo o nekem svet-skem vprašanju; rešitev vprašanja ni smela obsegati več kot 3000 besed. Skoro trideset let je preživel slavni učenjak v Kumburgu, kjer je sestavil posebno solčno uro. Bil je pristaš Kant-Laplacejeve teorije, katero je z nekaterimi izpremembami zopet spravil do veljave ter sodeloval dolgo vrsto let pri časopisu „Natur und Offenbarung“.

* Dom in Sveta 7. številka je izšla. Vsebinska mu je: Pod svobodnim solncem. Povest davnih dedov. — Spisal Fr. S. Finžgar. Druga knjiga; Vest. Zložil Zvonimir; Jurij pl. Slatkonja. Spisal dr. Josip Mantuan; V trpljenja šol. Zložil Ant. Medved; Hajdimo v Režijo! Spisal I. Trinko; Mir s teboj! Zložil Anton Medved; Slovo in pozdrav. Zložil Anton Medved; V krčmi. Zložil Zvonimir; V žarku juga. Novela. — Spisala Lea Fatur; Moj pogum. Zložil Zvonimir; Pod oljko in lavorom. Zapiski iz solučne Italije. — Spisal dr. E. Lampe; Književnost; Glasba; To in ono; Šah. Prireja A. Uršič. Slike: Spomenik delu. C. Meunir; Burja. Z črna; Sv. Hubert, patron lovcev. J. Železny; Iz triumfalnega sprevoda cesarja Maksimilijana I. Škof Slatkonja in njegov zbor; Slatkonjev podpis; Iz Beneške Slovenije; V „Železnem kanalu“; Iz Beneške Slovenije; Osojani; Rim; Pogled s Palatina; Iz umeratorskega Rima. Nagrobnik Hadrijanov — sedaj Angelski grad; Skulpture v škofjskem muzeju ljubljanskem (Rudolphinum); Iz avstrijskega državnega zbora. (Slike državnih poslancev.)

„KROJAŠKA ZADRUGA“

v Gorici
via Signori 7, skladišče 6.

Perilo za opreme nevesti,

„KROJAŠKA ZADRUGA“

v Gorici
Via Signori 7, skladišče 6.

kakor tudi za hotele, restavracije, gostilne, zavode, itd. — Rumberško, belgijsko in švicarsko platno, bombaževino, chiffon, creton, namizni prti, serviete brisalke, žepni robci itd. itd. itd.

Cene stalne.

po tovarniških cenah.

Postrežba poštena.

HOTEL HRIBAR BLEĐ

(lastnik Jos. Hribar.)

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojen obisk. — Točijo se vedno najboljša vina in pivo, mrzla in gorka kuhinja. — Na razpolago je tudi več sob za prenočevanje tujcev. — Velika veranda z senčnatim vrtom ob jezeru.

Jezerške kopelji in čolni so tudi na razpolago

Loterijske številke.

6. julija
 Trst 6 56 58 51 90
 Linc 25 12 89 72 10

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Mi ostiva gospa,

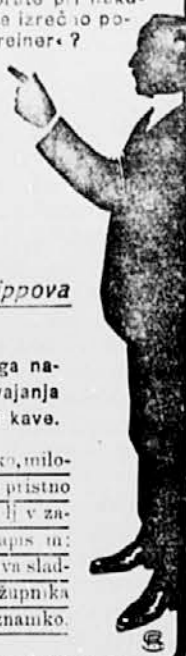
ali veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izreči po-udarjati imo „Kathreiner“?

*Ker se vam sicer uteg-
ne primeriti, da do-
bite manj vreden po-
snek brez sladkorja,
s katerimi se odlikuje
Kathreinerjeva kava.*

Zakaj le
**Kathreinerjeva Kneippova
 sladna kava**

Ima spričo posebnega na-
čina svojega prilivanja
vonj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natančno, milo-
stiva gospa, da dobivate pristno
Kathreinerjevo kavo zaradi v za-
prtih izvirnih avstrijskih in
Kathreinerjevih kavnih slad-
na kava in s sliko župnika
Kneippa kot varstveno znamko.

**Cestni odbor
 za goriško okolico**

popravlja most na skla-
dovni cesti čez Vipavo
med Prvačino in Dornber-
gom. Raditega bo most
javnemu prometu od 15. t.
m. za nekaj časa zaprt.

Odlikovana pekarija
 in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu
 (v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega
 peciva, torte, kolače za birmance
 in poroke, pince itd. Prodaja
 različna fina vina in likerjev na
 drobno ali v orig. buteljkah. Pri-
 poroča se sl. občinstvu. Cene
 jako nizke.

Velika zaloga vina.

Podpisani prodaja črno
 in belo brisko, vipavsko, fur-
 lansko in istrsko vino. Pošilja
 na vse kraje v sodih od 56
 litrov naprej. Cene zmerne.
 Postrežba točna in pošena.
 Se priporoča.

Josp Toroš,
 Via Ponte Isonzo 6.

VIKTOR TOFFOLI

velika zaloga oljkega olja iz naj-
 ugodnejih krajev.

Gorica, via Teatro št. 20 Gorica, via Seminar' o št. 10
 Olje za luč 40 kr. lit. Olje corfù 60 kr. lit.
 „ fineje 56 „ „ „ bari 60 „ „
 „ bolje 56 „ „ „ lucca 70 „ „
 „ dalmat. 56 „ „ „ nizza 80 „ „
 „ istrsko 56 „ „ „ najfin. 1 gl. „

Priporočam čč. duhovščini in cerkve-
 nim oskrbništvom.

Edina zaloga oljkega olja v Gorici.

Saunig in Dekleva

ulica Municipio št. 1. Gorica.

Velika tovarniška za-
 loga šivalnih strojev ka-
 kor za šivilje, krojače,
 čevljarje in tudi za
 umetno vezanje (reka-
 miranje). V zalogi se tudi
 nahajajo angleška dvo-
 kolesa »Helical Premier«
 in slamorezni stroji, sa-
 mokresi in razne puške,
 lastna mehaniška po-
 pravilnica.

And. Fajt,

pek. izvedence Gorica
 tekališče Fr. Josipa št. 2 (lastna
 hiša,

*Izvršuje naročila vsakovrstnega
 peciva, tudi najfinjšega, k. or sa
 nove maše in godove, kolače za
 birmance in poroke itd. Vsa nara-
 čila izvršuje točno in natančno po
 želji naročnikov. Ima in prodaja
 različne moke, fina peciva, fina
 vina in likerje po smerni ceni. Za
 Veliko noč posebno goriško pinco
 in potice itd.*

Najboljše stiskalnice za vino

in OLJKE so naše stiskalnice „HERKUL“
 najnovejšega in najboljšega sestava z dvojnimi in nepretrganimi
 pritiskalom; zajamčeno najboljšo delovanje, ki prekaša vse
 druge stiskalnice; hidravlična stiskalnica, najboljšo auto-
 matično patent- „SYPHONIA“ od sebe, ne da bi
 jih bilo treba goniti. Plugji, mlinci za grozdje, sadje in oljke.
 Robkalnice za grozdje. Vinogradski plugji. Sušilnice za
 sadje in drugo vegetabilno, živ-
 jensko in mineralno pridelke.
 Stiskalnice za seno, slamo itd.
 na roko. Mlatilnice za žito,
 čistilnice, rošotilnice. Slamo-
 rezalnice, ročni mlinci za lito v
 razni velikosti in vsi drugi
 stroji za poljedelstvo. I deluje
 in prodaja z jamstvom kot po-
 sebno najnovejšo, izborna iz-
 kušeno, kot najboljšo pripo-
 znano in odlikovano sestavi

Ph. Mayfarth & Co

tovarna za poljedelske in vin-
 ske stroje na DUNAJU
 II. Taborstrasse št. 71.

automat. škropilnica.

Odlikovani v vseh državah svet z nad 500 zlatimi in srebrnimi kolajnami.
 Cenik s podobami in množična pohvalna pisma. — Razprodajalci
 in zastopniki se iščejo povsod, kjer še nismo zastopani.

Lekarna

Cristofoletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
 s znamko sv. Antona Pado-
 vanskega.

Zdravilna moč
 teh kapljic je ne-
 prekosljiva. — Te
 kapljice uredijo
 redno prebav-
 ljanje, če se jih
 dvakrat na dan
 po jedno žličico
 popije. — Okrepé
 želodec, storé, da vrgine v
 kratkem času omotica in ži-
 votna lénost (mrtvost). Te kap-
 ljice tudi storé, da človek raje jé.

Cena steklenici 60 vin.

J. ZORNIK, GORICA

Gospoka ulica št. 10,

priporoča svojo največjo zalogo raz-
 novrstnega blaga, kakor: perilo za
 gospode, raznovrstne pletenine,
 jagersrajce, nogavice, rokavice,
 najlepša izber: nakita za ženske
 obleke, čipk, trakov, svil, pasov,
 šerp, čipkastih rut, predpasnikov,
 modercev, pajčodalov za bir-
 mance itd.

Vse potrebščine za g.
 šivilje in krojače.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici
 Gospoka ulica št. 25

priporoča čistiti duhovščini in slav-
 nemu občinstvu v mestu in na deželi
 svojo trgovino jedilnega blaga n. pr.
 kavo Santos, Sandomingo, Java, Cej-
 lon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St.
 Angelo, Korfu, istrsko in dalmatin-
 sko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne
 vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več
 vrst riža. Mljšveče prve in druge
 vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega
 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič
 & Valenčič. Zveplenke družbe sv.
 Cirila in Metoda. Moka iz Majdiče-
 vega mlina iz Kranja in iz Joch-
 mann-ovega v Ajdovščini. Vse blago
 prve vrste.

Pozor!

Edino naš rojak v Gorici, optikar

I. Primožič,

na Kornju št. 13. (konec Gosp. ulice)
 ma veliko zalogo optičnih izdelkov, kakor:
 Raznovrstna očala, zlata in iz nikla, ste-
 kla iz kristala, v vseh številkah. V zalogi
 ima razne toplovere, daljnoglede, baro-
 metre, mikroskope, vage za vino, za žga-
 nje, za špirit, livele za zidarje, mizarje
 po najnižji ceni.

Izvršuje vsakovrstne poprave in iste
 dostavlja na dom.

Ustanovljena tvrdka leta 1866.

I. DRUFOVKA — GORICA.

Glavna zaloga Gosposka ulica št. 3, filialka
 Raštelj št. 3. Strojarna v Črničah. Trgovina s ko-
 nopcem Gosposka ulica št. 1.

Zaloga usnja, podplatov ter vseh potrebščin
 za čevljarje.

Usnje za sedlarje, knjigoveze itd. Glavna za-
 loga ličila v korist Družbi sv. Cirila in Metoda v
 Ljubljani. Odlikovana tvornica nadplatov. Delav-
 nica jermenov za stroje, bičev, itd.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze),
 cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne
 okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano
 medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene
 in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter
 vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže
 s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za
 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!